

ERP İmplementasyon Projelerinin Dipsiz Kuyusu,

Customization (Özelleştirme)

workcube®
white papers

ERP çözümleri başlı başına kompleks çözümlerdir. Özellikle son dönemde gitgide fonksiyonelliği artan yeni jenerasyon ERP çözümlerinin işletmenizde neredeyse dokunmadığı departman, operasyon ve kişi yok gibidir.

Bu kadar kapsamlı bir yazılımı aldığınızda o yazılımın size sunduğu standartları mı kullanacaksınız yoksa her şeyi kendi işleyişinize göre özelleştirecekmisiniz? Ya da ne kadar özelleştireceksiniz? Nerede duracaksınız? Bu size yarar mı getirecek, zarar mı?...

ERP çözümlerinin kapsamı ve karmaşıklığı arttıkça bu soruların cevaplarını vermek de gitgide zorlaşıyor. Customization temel olarak bir ERP sisteminin, işletmenin iş süreçlerini birebir yansıtmadığı durumlarda yazılımı işletmenin süreçlerine uyumlandırmak için ek kod yazılması anlamına geliyor. Bu, ERP implemantasyonu yapan işletmelerin çoğunluğu tarafından tercih edilen yöntemlerden biri.

Öyle ki Panaroma Consulting şirketinin yaptığı araştırmaya göre 2010 yılında, ERP implementasyonu yapan işletmelerin sadece %15'i yazılımı olduğu haliyle ya da çok az bir özelleştirme ile kullanıma almış. Bu geri kalan %85'inin o veya bu seviyede satın aldıkları çözüm üzerinde kendi kurumlarına özel ek kod geliştirmiş olması demek. Bu rakam 2009 yılında %72 seviyesinde iken 2010'da %85'lere fırlamış. Bunun bir sebebi de yazının giriş paragrafında da belirttiğim gibi ERP çözümlerinin gitgide şirketin tüm süreçlerini kapsar hale gelmesi.

Tabi Panorama Consulting CEO'su Eric Kimberling'e göre, bunun temel sebebi "Artık beklentilerin eskisinden daha gerçek dışı olması." Bu da iş süreçlerini yönetenlerin, bilgi teknolojilerinin yetenekleri konusunda çok fazla iyimser olması ile alakalı. Ancak gelin görün ki kazın ayağı pek de öyle değil. Özelleştirme gerekli evet, bunu belki hepimiz kabul edebiliriz. IT'nin bunu yapmaya yeteneği de olabilir ki vardır. Ama işin getirisini götürüsünü hesap ettiğimizde hepimiz aynı fikirde olmayabiliriz.

Üstelik bu getiri ve götürü hesabı her projeye göre değişkenlik gösteriyorsa. Özelleştirme çoğu durumda üzerinde çok iyi düşünülüp taşınması gereken bir süreçtir. Avantajları olduğu kadar pek çok dezavantajı da olabilir ve siz bunu projenin başlangıcında çok da kestiremeyebilirsiniz.

Hadi ERP Çözümünüzü Özelleştirelim!

Bir işletmede ERP projesi başladığında ilk aklı gelen şey yazılımı işletmenin süreçlerine birebir adapte hale getirilmesi olur. Bir dakika! Siz zaten süreçlerinizi çok iyi yönetemediğiniz için böyle bir yazılıma ihtiyaç duymamış mıydınız?

Özelleştirme belki iyi bir yöntem gibi görünebilir ama aynı zamanda tüm ERP projenizi büyük zorluklar içerisine çekecek bir dizi sorunun da başlangıcı olabilir. Seçim, işletmenizdeki proje yöneticinizin ellerinde ama öncesinde çok iyi düşünüp taşınmak ve pek çok soruya açık cevaplar vermek gerek.

İstedığınız Özelleştirmeler Şirketiniz İçin Ne Kadar Kritik? İyi Karar Verin.

Özelleştirme ihtiyacının tespitinde bu özelleştirmenin şirket için stratejik önemine odaklanmak çok önemli. Örneğin sabit varlıkların muhasebeleştirilmesi, genel muhasebe uygulamaları çoğunlukla stratejik alanlar değildir. Özelleştirme, şirketinizi rekabette öne çıkaracak uygulamaları kapsıyorsa, gerekli ve faydalı sayılmalıdır. Bu konuya bütçe ayıracaksanız, muhasebe fonksiyonları yerine, müşteri hizmetlerinde veya üretim süreçlerinde ek katkı, dahası

rekabet avantajı kazandıracak özelleştirmelere ayırmaz en iyisidir. Bu yüzden bazı uygulamaları taktik bazılarını stratejik olarak projenin başlangıcında ayırmak ve özelleştirme ihtiyacını bundan sonra ortaya koymak iyi olacaktır.

Ek Kod Geliştirmeden Önce Yazılım Üzerinde Yapabileceğinizi İyice Öğrenin ve Kullanın.

Temel öneri satın aldığınız yazılımın, yazılımı kurumunuza özel hale getirmek ve süreçlerinize uyumlandırmak için sunduğu ek fonksiyonları (parametre ayarları, iş akış ve süreç tasarım araçları, xml ayarları v.b.) en uç noktasına kadar kullanmak ve bunlarla çözemediğiniz özel ihtiyaçlarınız için ek kod yazma yoluna başvurmaktır. Özel kodlar yazıldığında da ürünün temel kod yapısını ve işleyişini bozmadan, ek kod paketçikleri ile bunu yapmak ürünün upgrade'inde, bütünselliğinin korunmasında ve yaşatılmasında size büyük avantaj sağlayacaktır. Özellikle raporlama modülleri, işletmelerin en çok özelleştirme istedikleri modüllerden biridir.

Her şirketin temel karar süreçlerine etki eden böylesine önemli alanlarda özelleştirme doğaldır ve gereklidir. Bunun en güzel çözümlerinden biri de kendi bünyesinde Report Generator (rapor geliştirme) araçlarına sahip olan ERP çözümlerine yatırım yapmaktır. Bir ERP çözümü satın alırken, tedarikçi firmadan bağımsız istediğiniz zaman küçük kod cümlecikleri ve otomatize edilmiş bir araç ile kendi başınıza bunu yapıp yapamayacağınızı sorgulamanız gerekir.

Katı Bir Proje Yönetimi Kontrol Mekanizması Kurun.

Sıkı proje kontrol kurallarının konmaması sonucunda son kullanıcıların her talebi herhangi bir önceliklendirmeye, rasyonelleştirmeye tabi tutulmadan ve yazılım içerisindeki potansiyel çözümler kontrol edilmeden gerçekleştirilmeye çalışılabilir.

Bu da ERP projenizi yap boz tahtasına döndürme riski içerir. Bu yüzden proje lideri ve eğer var ise proje üst kurulu son kullanıcılar ve proje ekibinden gelen özelleştirme taleplerini iyi tanımlamalı ve belli kriterler doğrultusunda değerlendirmelidir. Bu değerlendirmede ek geliştirimin projeye doğuracağı ek maliyetler, şirkete rekabet avantajı kazandıracak stratejik bir geliştirim olup olmadığı veya şirketin çok temel vazgeçilmez bir operasyonunu sisteme taşımak için olup olmadığı, satın alınan ERP sisteminde bu ihtiyacı çözebilecek fonksiyon ve ekranların olup olmadığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Her işletmenin işleyişi kendine özeldir. Bu yüzden ihtiyacınızı %100 karşılayan bir ERP çözümü bulmanız neredeyse imkansızdır. Özelleştirme kararlarını almadan önce yukarıda belirttiğim konulara dikkat etmek, ERP çözümü seçerken kurumsal ihtiyaçlarınıza en yakın fonksiyonlara sahip olanı veya en hızlı şekilde kurumunuza adapte olabilecek araç, yöntem ve teknoloji sahibi yazılımı seçmek, özelleştirme ihtiyaçlarınızı minimize edecektir.

Kurumunuzun Bütünü Kapsayan İş İhtiyaçlarınızı Net Biçimde Tanımlayın.

Bu tanımları esasen ERP seçim sürecinden önce yapmış olmanız tavsiye edilir. Ancak eğer kurumsal ihtiyaç ve süreç tanımlarınız net değilse özelleştirme girişiminizden önce bunları net olarak tanımlamanız gerekir. Eğer bütünü ilgilendiren tanımlamalar yapılmazsa özelleştirme ihtiyaçları proje ekibinin ve departmanların kendi özel iş ihtiyaçlarına göre yapılır. Bu bazen bütünün işleyişinde veya performansında ciddi sıkıntı yaratabilir.

ERP Projelerinde Özelleştirmenin Doğurabileceği Sıkıntılar...

ERP danışmanlarının büyük çoğunluğu satın aldığınız yazılımda çok da fazla özelleştirme yapmamanızı size tavsiye ederler. Bu aslında çok doğru ve haklı bir tavsiyedir. İşte danışmanların özelleştirme önermemelerinin nedenleri:

1 Özelleştirme Subjektif Bir Yöntemdir.

Özelleştirme talebinde bulunan son kullanıcılar genellikle nerede durmaları gerektiğini bilemezler. Bugün istedikleri değişikliklerin, gelecekte yazılımda ve projede finansal, teknik, performans ve zamanlama açısından doğurabileceği etkileri, yazılımdaki diğer modüllerle olan entegrasyonda oluşturabileceği karışıklıkları önceden göremezler, bilemezler. Elbette bu öngörülerde bulunmak onların işi değildir. Bu konuda genel yaklaşım “Biz bu yazılıma para ödedik o yüzden bizim her istediğimizi yapabilmesi gerek” yönündedir. Ancak çoğu zaman son kullanıcılar isteklerinin doğru bir analizini ve tanımlamasını bile yapamayabilir. O yüzden ortaya herkesin kendi isteğine göre çektiirdiği ve maalesef özel istek ve beklentileri ile yazılımın işletmenin bütününe katacağı faydaları büyük oranda yok ettikleri bir yap boz tahtası çıkabilir.

2 Özelleştirme Pahalı Bir İştir.

Yazılımı satın aldığınız tedarikçi yazılımı size olduğu haliyle (-as is) satmıştır. Bu yüzden yazılım üzerinde istediğiniz her değişiklik için vereceği danışmanlık, kod geliştirimi, test-analiz v.b. hizmetleri size belli fiyatlarda adam/gün ücretleri üzerinden faturalandıracaktır. Ayrıca özelleştirmeler için yapılan analizler, kod geliştirmeleri ve bu kodların detaylı olarak test edilmesi proje süresini ciddi biçimde uzatacaktır. Zamanında bitiremediğiniz bir ERP projesi, bitene kadar sizin maliyet hanenize yeni kalemler eklemeye devam eder.

3 ERP Projeleri Re-Engineering İçin En Doğru Zamandır.

Yazılımı özelleştirme opsiyonundan önce şirketin iç süreçlerini gözden geçirmek ve bunu yaparken de ERP yazılımının size sunduğu süreçlerle ilgili uygulama danışmanlarının önerilerine kulak vermek doğru bir yaklaşım olacaktır. ERP yazılımları yüzlerce işletmede hayata geçmiş pek çok başarılı uygulama ile her geçen gün bir işletmeyi daha verimli yönetmek üzere geliştirilmektedir. Bu yüzden önerileri dikkate almanız size çok şey kazandıracaktır.

4 Özelleştirmeyi Talep Eden Kullanıcı İşten Ayrılabilir.

ERP projelerinde herhangi bir özelleştirme durumunda bu özelleştirmeyi talep eden kişi işten ayrılabilir. Bu ERP projelerinde sık karşılaşılan bir durumdur. Onun yerine işin başına geçen kişi öncelikle bu özelleştirmenin nasıl, nerede ve ne için yapıldığını anlamaya çalışır ve bir ihtimal bu özelleştirmeyi o kadar da gerekli bulmayabilir ve hatta süreci tersine çevirebilir.

Bakış açıları doğru yanlış demek mümkün olmasa da bir konu üzerinde çalışan herkes aynı bakış açısına sahip olmayabilir. Bu yüzden yukarıda da belirtildiği gibi özelleştirme çoğunlukla subjektif bir iştir.

5 Özelleştirmeye İlişki Dökümantasyon Yapılması Genellikle Unutulur.

Özelleştirmeyi yapan veya yaptıran çalışanın işten ayrılmasının üzerine bir de bu konuda elde hiç doküman olmaması işin tuzu biberi olur. Genellikle özelleştirmelerde hangi ekranda, hangi fonksiyon için ek kod yazıldı, hangi değişiklikler yapıldı bunların kayıt altına alınması unutulur. Binlerce kod satırı arasında, temel ürünün kod yapısında yapılan değişikliklerin veya ek olarak yazılan kodların nerede olduğunu bulmak samanlıkta iğne aramaya benzer.

6 Özelleştirilmiş Kodların Upgrade Edilmesi Zordur.

Ana ürünün kod yapısında değişiklik yapmak her zaman içerisinde büyük riskleri barındırır. Bu kodların her ürün upgrade'inde düzenli olarak ayrıca upgrade edilmesi gerekir. Bu da zor bir iştir. Özellikle sisteminizi yasal değişikliklerin sonucu oluşan hesaplama ve ek fonksiyon geliştirmelerinin yer aldığı yeni versiyonlara upgrade ettiğinizde, bu yeni fonksiyonların sizin kurumunuza özelleştirdiğiniz yazılım üzerinde de sorunsuz çalışacağını kimse garantileyemez. Bu durumda ne yaparsınız yeni versiyonu da tekrar customize edersiniz ve bu kısır döngü böylece sürüp gider. Üstelik her defasında bu işlemler için tedarikçinize epey bir para ödemek durumunda kalırsınız.

Bu yüzden özelleştirmede ana ürün yapısında ve kod bütünlüğünde değişiklik yapmak şimdi işinizi görse de ileride pek çok sorunun yaşanacağı bir sistem ile baş başa kalmanız anlamına gelebilir.

Özetle...

Customization ERP implementasyonu yapan işletmelerin %100 kaçınabilecekleri bir şey değildir. Öyle ya da böyle satın aldığınız ERP çözümü üzerinde kurumunuza özel uygulamalar hayata geçirmek sizin en doğal hakkınızdır. Asıl mesele bu özelleştirme sürecinin iyi planlanmasında ve nerede duracağınızı iyi belirlemenizde yatar.

ERP çözümünüzün size rekabet avantajı kazandırma özelliği, temel fonksiyonlarında yaptığınız özelleştirmelerden ziyade bu sistem üzerinde sahip olduğunuz güçlü analiz ve raporlama yeteneği ve sistem üzerine inşa ettiğiniz mobil uygulamalar, B2B, B2C v.b. uygulamalar sayesinde müşterileriniz ile etkileşiminizi ne ölçüde artırdığınız ile alakalıdır.

Workcube'ün Özelleştirme Araçlarıyla Uygulamalarınızı Zenginleştirebilirsiniz...

Workcube'ün, standart fonksiyonların dışında kullanıcılara sunduğu esnek özelleştirme araçları ile ihtiyaçlarınız doğrultusunda uyumlu sayfa ve fonksiyonlar yaratabilirsiniz. Workcube özelleştirmeleri bazen müşteri ihtiyaçları tarafında Workcube'ün Açık Kaynak Kodu özelliğiyle kendi bünyelerinde bazen de müşteriden gelen talepler doğrultusunda Workcube bünyesinde Özel Geliştirim ekibi tarafından yapılmaktadır. Müşteriden gelen isteklerin analiziyle başlayan özelleştirme süreci, özel geliştirim ekibi tarafından özelleştirmenin işlev ve kapsamına göre uygun araçlarla gerçekleştirilir.

Workcube'de özelleştirme yapılabilen 4 farklı aracı şu şekilde sıralayabiliriz:

■ XML Parametreleri

■ Müşteriye Özel Sayfalar (add_options)

■ Süreç ve İşlem Kategorisi Uygulamaları

■ Özel Raporlar

■ XML parametreleri ile sayfalarda görsel ve işlevsel tasarımlar geliştirebilirsiniz.

Workcube'de sayfaların görsel ve işlevsel tasarımı XML parametreleri ile müşteri bazında özelleştirilir. Müşterinin gereksinimine göre XML parametresi eklenen sayfalarda istenmeyen alanlar kaldırılabilir, zorunlu alan eklemleri yapılabilir veya sayfanın işlevselliği ile ilgili müşteriye özel kontrol ve parametreler girilir.

Peki bunu nasıl yapabiliriz?

Sistem yöneticileri XML parametrelerine her sayfanın sağ üst köşesinde yer alan ikonundan erişerek sayfa ile ilgili parametreleri set edebilir. Her şirket için ayrı ayrı tutulan parametrelerle Workcube, farklı ihtiyaçlara sahip şirketlere özel parametre geliştirme imkanı sunar.

Spec XML Setup	
Sirket	Workcube E-İç Sistemler
1 - Spec İpti	Ürün Açılı ve Özelliklerden Oluşan Spec Sayfası
2 - Spec Adını	Kullanıcı Özgünlü Oluştur
3 - Konfigüre Edilmeyen Başlıklar Gösterilmemi	Hayır
4 - Detay Göster	Evet
5 - Stok Miktarı Göster	Hayır
6 - Stok Fiyatı Göster	Evet
7 - Fiyat Farkına Göre Hesapla	Hayır
8 - Sıra Numarası Kullanılmalı	Evet
9 - Özellikler ve Özellikleri Göster	Evet
10 - Özel Fiyat Göster	Hayır
11 - Değer Aralık Göster	Hayır
12 - Tolerans Değeri Göster	Hayır
13 - Özel Miktar Göster	Hayır
14 - Ürün Başlığı Göster	Evet
15 - Spec Adını Göster	Hayır
16 - Özel Kod 1 Göster	Hayır
17 - Özel Kod 2 Göster	Hayır
18 - Özel Kod 3 Göster	Hayır
19 - Özel Kod 4 Göster	Hayır
20 - Stoklarla Sıralı Gösterilmemi	Evet
21 - Stoklarla Sıralı Gösterilmemi	Hayır
22 - Aynı İsimli Spec Elanmasını	Hayır
23 - Spec Adı Değiştirilebilir	Evet

XML Setup sayfasına bir örnek;

Örnekte görüldüğü gibi XML parametreleriyle sayfada hem işlevsel özellikler hem de sayfada istenen-istenmeyen alanlar ayarlanabiliyor.

■ Süreç ve işlem kategorisi uygulamalarıyla özel süreçler tasarlayabilirsiniz.

Workcube iş akışı yönetimi özelliğinde yer alan onay ve uyarı mekanizmasıyla birlikte istenen sürece eklenen display ve action fileler ile sayfada istenen özelleştirmeler yapılabilir.

Display file ne işe yarar?

İstenilen özelleştirmelerin yanında ayrıca eklenecek kontroller ile süreç aşamaları arasında müşteri ihtiyacına göre kontroller eklenebilir.

Display file sayesinde bunlar hem genel süreç için hem de sadece istenen aşamalarda çalıştırılabilir. Süreç detayından girilerek yapılan Main display file uygulaması sürecin bütün aşamalarında çalışır. İstendiğinde belirtilen aşamalarda çalışmaması da sağlanabilir.

Action file ne işe yarar?

Action file ile yine istenirse tüm süreçte veya istenen aşamalarda çalışacak şekilde özel dosyalar hazırlanabilir. Bir action file ile mail gönderimi veya uyarı gönderimi yapılabileceği gibi, belge üzerinde bir alanı güncelleyen veya muhasebe fişinde müşteriye özel düzenleme yapabilen uygulamalar da yazılabilir.

Yukarıda bahsedilen display ve action file uygulamaları hem iş akışı yönetimi içinde süreç ve aşamalarda hem de işlem kategorilerinde uygulanabilir.

Hem süreçlerde hem işlem kategorilerinde yapılacak özelleştirmelerin en önemli noktası dokümantasyondur. Buradaki iş akışı ve süreçler karmaşılaştığında mutlaka dokümente edilmelidir. Süreçte yaşanacak herhangi bir sorunda dönüp bakılacak bir el kitabının olması tasarlama açısından büyük öneme sahiptir.

■ Özel Sayfalar (add_options) oluşturabilirsiniz.

XML parametreleri ve özel display - action file ile yapılamayan özelleştirmeler ortaya çıktığında, sadece o müşteriye özel yapılan özel sayfalarla istenilen özelleştirmeler gerçekleştirilebilir. Burada kritik nokta, özelleştirme yapılan sayfanın o müşteriye özel olması ve standart üründe o sayfada yapılan düzenlemelerin upgrade işleminde müşteri sistemine gitmeyecek olmasıdır. O yüzden özel sayfa yapılırken iyi düşünülmeli, özellikle kritik sayfalar ve kanuni değişikliklerin gerektiği dönemlerde değişebilecek sayfalarda özelleştirmeye gitmemek gerekmektedir.

■ Özel raporlar geliştirebilirsiniz.

Workcube'de yer alan esnek rapor hazırlama aracı ile müşteriye özel raporlar hazırlanabiliyor. Bu raporlar müşteriye özel olup, upgrade işleminden etkilenmez. Özel raporlardaki yetkilendirme sayesinde her birim için özel raporlar hazırlanarak kullanıma sunulur. Hazırlanan bu özel raporlar sayesinde listeleme, grafik oluşturma veya herhangi bir tabloda güncelleme yapılabilir. Bunun yanında raporların zaman ayarlı olarak çalışması sağlanarak istediğinde belirlenen kişilere de mail atılabilir.

Özel raporlar ile neler yapılabilir?

Raporlarınızı Listeleyebilir, Excel veya Grafik Şeklinde Oluşturabilirsiniz.

Bu istenen modüller için istenen tablolardan veri çekilip müşterinin istediği şekilde listeleme yapılabilir veya grafik oluşturulabilir.

The screenshot shows a detailed data table with multiple columns and rows. The table is organized into sections, with some columns highlighted in yellow. The interface includes a search bar and various filters.

Güncellemeler Yapabilirsiniz.

Aşağıdaki rapordan da görülebileceği gibi istenen tablolar için girilen verilere göre raporlarınızda güncelleme yapabilirsiniz.

The screenshot shows a software interface with a report title 'Rapor : Bekleyen Sipariş Güncelleme Raporu (15/06/2011 22:02)'. Below the title, there are two input fields: 'Değiştirilecek Ürün' and 'Yeni Ürün'. A 'Çalıştır' button is located to the right of the 'Yeni Ürün' field.

Zaman Ayarlı Görev Ekleyerek Otomatik Çalıştırabilirsiniz.

İstenen raporlar zaman ayarlı görev olarak tanımlanıp, otomatik çalıştırılabilir. Bunun için ek bir geliştirme ihtiyaç duymadan, belirtilen raporun içinden ikonu ile zaman ayarlı görev seçmeniz yeterli.

ERP projelerinde özelleştirmenin kaçınılmaz olduğunu göz önünde bulundurursak, müşterilerine ERP'den daha fazlasını sunan Workcube, sahip olduğu özelleştirme araçları ile gelen talepler doğrultusunda müşterilerine özel geliştirmeler yapmaktadır.

Workcube Hakkında

Workcube; şirketlerin çalışanlarını, müşterilerini ve tedarikçiden servise kadar tüm iş ortaklarını tek ve sağlam bir platformda iş yapabilir hale getiren kapsamlı bir e-business uygulama yazılımdır. Workcube tüm ERP, CRM, SCM (Tedarik Zinciri Yönetimi), İnsan Kaynakları Yönetimi, Proje yönetimi, Kurumsal Performans Yönetimi, Eğitim yönetimi, B2B, B2C fonksiyonlarını ve iletişim araçlarını kapsayan fonksiyonelliğe ve modülerliğe sahiptir.

Workcube Live Demo'yu İncelemek İçin
www.workcube.com

2011, Copyright Workcube E-İş Sistemleri A.Ş.

Workcube E-İş Sistemleri A.Ş. yöneticileri tarafından özgün içeriklerle hazırlanan bu doküman, izinsiz kullanılamaz, kopyalanamaz.

Workcube E-İş Sistemleri A.Ş.ye ait bilgilerin ve verilerin dış yayını; Workcube E-İş Sistemleri A.Ş. bilgilerinin reklam ve basın bültenlerinde ya da promosyon amaçlı malzemelerde kullanılabilmesi için Workcube yöneticilerinden izin alınması gerekmektedir. Bu gibi taleplerde önerilen metnin bir kopyasının da şirkete gönderilmesi gerekmektedir. Workcube E-İş Sistemleri A.Ş dış yayına izin verme ya da herhangi bir sebepten dolayı dış yayını reddetme hakkını saklı tutmaktadır.